Bili? Ötesi Stratejilerin Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bili? Ötesi Stratejilerin Fark?ndal?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17846

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bili? Ötesi Stratejilerin Fark?ndal?k Ölçe?i (BÖSFÖ), H. ?enay ?en taraf?ndan 2003 y?l?nda gerçekle?tirilen bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, ilkö?retim okulu be?inci s?n?f ö?rencilerinin okuma süreçlerinde kulland?klar? bili? ötesi stratejilerin fark?ndal?k düzeylerini belirlemektir. Ölçek, özellikle okudu?unu anlama becerileri üzerindeki bili? ötesi stratejilerin etkisini incelemek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek çe?idi, geli?tirme a?amas?nda olan yeni bir psikometrik araç niteli?indedir.

Anahtar Kelimeler

Bili? Ötesi Stratejiler, Fark?ndal?k, Okudu?unu Anlama, ?lkö?retim Ö?rencileri, Psikometrik Geli?tirme, Okuma E?itimi.

Yazarlar

H. ?enay ?en

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, ö?rencilerin okuma eylemi s?ras?nda zihinsel süreçlerini ne ölçüde izlediklerini, de?erlendirdiklerini ve düzenlediklerini tespit etmektir. Bili? ötesi fark?ndal?k, bireyin kendi bili?sel süreçleri hakk?ndaki bilgisi ve bu süreçleri yönetme yetene?i olarak tan?mlan?r. Bu ba?lamda BÖSFÖ, ö?rencilerin okuma öncesinde planlama, okuma s?ras?nda izleme ve okuma sonras?nda de?erlendirme gibi stratejileri ne kadar bilinçli kulland?klar?n? ölçmeyi hedefler.

Ölçek, ayn? zamanda e?itim ara?t?rmac?lar?na, bili? ötesi strateji e?itimlerinin ilkö?retim düzeyindeki okudu?unu anlama ba?ar?s? üzerindeki etkilerini deneysel olarak de?erlendirme imkan? sunmak üzere geli?tirilmi?tir.

Yap?

Bili? Ötesi Stratejilerin Fark?ndal?k Ölçe?i, **metabili?** (bili? ötesi) yap?lar?n? ölçmeyi amaçlar. Metabili? genellikle iki ana bile?en alt?nda incelenir: bili? bilgisi (ki?inin kendi bili?sel kapasitesi ve stratejiler hakk?ndaki bilgisi) ve bili? düzenlemesi (bili?sel süreçleri izleme ve yönetme eylemleri).

Bu ölçek, ö?rencilerin okuma ba?lam?nda kulland?klar? stratejilere odaklanarak, bili?sel süreçlerin fark?ndal?k boyutunu detayland?rmaktad?r. Tipik olarak bu tür ölçekler, ö?rencilerin hangi stratejileri ne s?kl?kta kulland?klar?n? veya bu stratejilerin etkinli?i hakk?ndaki inançlar?n? sorgulayan maddelerden olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in Geçerlik bilgileri kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir ("-"). Ancak, bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilen bir ölçek oldu?u için, ?en (2003) taraf?ndan kapsam geçerli?i ve yap? geçerli?i çal??malar?n?n yap?lm?? olmas? beklenmektedir. **Yap? geçerli?i**, genellikle faktör analizi yöntemleri kullan?larak ölçe?in kuramsal yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini gösterir. Kapsam geçerli?i ise uzman görü?leri al?narak ölçek maddelerinin ölçülmek istenen bili? ötesi stratejiler alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i ile sa?lanm?? olabilir.

Güvenirlik

Ölçe?in Güvenirlik de?erleri kaynakta belirtilmemi?tir ("-"). Geli?tirme çal??malar?nda, **iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s?** (genellikle Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenirlik analizlerinin raporlanmas? standart bir uygulamad?r. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü gösterir. ?lgili doktora tezinin incelenmesi, güvenirlik analizlerinin detaylar?na ula?mak için gereklidir.

Faktör Analizi

Bili? Ötesi Stratejilerin Fark?ndal?k Ölçe?i, bir geli?tirme ölçe?i oldu?u için, ölçe?in boyutlar?n? ve alt faktörlerini belirlemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** çal??malar? büyük olas?l?kla gerçekle?tirilmi?tir. Bu analizler, ö?rencilerin bili? ötesi fark?ndal?klar?n? olu?turan farkl? strateji gruplar?n? (örne?in, planlama, izleme ve de?erlendirme alt boyutlar?) ortaya ç?karm?? olabilir. Faktör yap?s?n?n netle?tirilmesi, ölçe?in teorik temellerini güçlendirir ve uygulamada elde edilen puanlar?n yorumlanmas?na yard?mc? olur.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Öz Bildirim Envanteri)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamaktad?r ("-"). Ancak, bili? ötesi fark?ndal?k ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme format?n? (Örne?in: "Hiçbir zaman", "Bazen", "Her zaman" gibi) kullan?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim Okulu Ö?rencileri

Ya? Grubu: ?lkö?retim Be?inci S?n?f Ö?rencileri (Tipik olarak 10-11 ya? grubu)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, doktora tezinin örneklem grubunu olu?turan ilkö?retim be?inci s?n?f ö?rencileri üzerinde uygulanmak üzere standardize edilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Metodolojisi: Bili?sel stratejilerin öz-bildirim yoluyla de?erlendirilmesi.

Anahtar Kelimeler

Metabili?sel Fark?ndal?k, Okuma Stratejileri, Psikolojik Ölçme, Geçerlik, Güvenirlik, Okuma E?itimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Ölçek, Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m: Ölçek, akademik bir çal??ma olan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m için sorumlu yazar (H. ?enay ?en) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Bilinmiyor (Akademik tezlerde geli?tirilen araçlar genellikle ara?t?rma amaçl? kullan?m için ücretsizdir.)

Test Y?l?: 2003

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: bilis-otesi-stratejilerin-farkindalik-olcegibosfo-toad.pdf

Kaynaklar

?en, H. ?. (2003). *Bili? ötesi stratejilerin ilkö?retim okulu be?inci s?n?f ö?rencilerinin okudu?unu anlama düzeylerine etkisi* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
Bu teze ve ilgili ölçek çal??mas?na Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Bili? Ötesi Stratejilerin Fark?ndal?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içeri?inde mevcut de?ildir. Detayl? maddeler için yukar?daki referansta belirtilen doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM